

ř. zák. má býti den domnělé smrti v usnesení uveden, takže domnělé úmrtí nutně spadá do doby před vydáním usnesení. Touto změnou zákona nebylo však obmyšleno právo dědiců, v § 159 obč. zák. uvedené, vyloučiti v případě, že nezvěstný byl za mrtva prohlášen. Domnělý den úmrtí v usnesení určený, má arci význam při posuzování poměrů majetkoprávních, ale prohlášení za mrtva, majíc povahu deklaratorní, přirozeně nemůže jeviti žádného účinku dříve, než bylo soudem usneseno a účastníkům vydáno a než nabylo moci práva, neboť do té doby platí domněnka, že nezvěstný ještě žije. Proto také do té doby nelze jmění jemu připadlé vydati (§ 131 nesp. říz.), aniž ku projednání jeho pozůstalosti přikročiti (§ 20 nesp. říz.) a do té doby nemají jeho příbuzní ani možnosti, by před soudem jednali jako jeho dědicové, což však jest jednou z podmínek jejíž žaloby. Nelze tudíž tříměsíční lhůtu, dědicům v § 159 obč. zák. stanovenou, počítati ode dne, kdy smrt nezvěstného skutečně nebo domněle nastala, nýbrž ode dne, kdy nezvěstný byl právoplatně za mrtva prohlášen. A protože se tak nestalo přede dnem 29. prosince 1919, není vzhledem k ustanovení § 902 obč. zák. (III. nov. § 98) žaloba dne 29. března 1920 podaná opožděnou.

Čís. 997.

Nezbytnou cestu lze požadovati jen pro pozemek, jenž na dobro postrádá nutného spojení. Občasný nedostatek nutného spojení nebo napravitelná vadnost veřejné cesty nestačí.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1921, R I 209/21.)

Žádosti o zřízení nezbytných cest soud první stolice vyhověl, rekursní soud ji zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl mimo jiné

v d ů v o d e c h:

Hlavním důvodem, který žadatelé a první soud uvádějí pro zřízení nezbytné cesty po pozemcích č. kat. 267, 270/2 a 265, jest okolnost, že příjezd na cestu č. kat. 862/1 z obce vede přes potok a že přejezd přes tento potok bývá stížen a někdy znemožněn rozvodněním potoka a v zimě při náledí. Avšak okolnosti tyto nelze pokládati za dostatečný důvod pro zřízení cesty nezbytné přes shora uvedené pozemky ve smyslu zák. ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák. Dle § 1 tohoto zákona může žádati za zřízení nezbytné cesty majitel takového pozemku, který postrádá zcela nutného spojení s veřejnou sítí komunikační, aneb je-li toto spojení nedostatečné. Tohoto předpokladu v přítomném případě není. Místním ohledáním jest zjištěno, že pro všechny pozemky, o které zde běží, jest hlavní tepnou veřejná cesta č. kat. 863 a že kromě pozemků č. kat. 795, 796, 797, 798, 800 až 805 a 809 vedou k ostatním pozemkům veřejné cesty, které vycházejí z cesty čís. kat. 862/1. Jsou tedy tyto ostatní pozemky spojeny s veřejnou sítí komunikační řádnými a veřejnými cestami, a závada nespočívá v nedostatku tohoto spojení, nýbrž v tom, že veřejná komunikační síť sama na určitém místě (při přejezdu přes potok) jest vadna a vyža-

duje opravy takové, by přejezd přes potok na cestu čís. kat. 862/1 byl v každém čase možným. Jak již správně vytkl soud rekursní, jest zákon o zřizování cest nezbytných výjimečným, zasahujícím do soukromého práva vlastnického a sluší tedy ustanovení jeho vykládati restriktivně a nikoli extensivně, jak vyplývá z ustanovení § 2 a 4. Nehledě k tomu, že závada shora zmíněná (nemožnost přejezdu přes potok) jest jen dočasná, že rozvodnění potoka nastává je v době dešťů a že v době zimní břehy ledem pokryté mohou býti učiněny sjízdnými, a že mimo to na pozemky, o něž jde, jest příjezd možný cestami jinými, ač vzdálenějšími, bylo by zajisté nepřipustným rozšiřováním výše citovaného zákona, kdyby cesty nezbytné měly býti zřizovány i v případě, kdy veřejná síť komunikační se stala na určitém a od dotyčných pozemků odlehlém místě dočasně neschůdnou neb nesjízdnou neb utrpěla jakoukoli jinou poruchu. Jest věci účastníků, aby se v tom ohledu domáhali nápravy na místě příslušném a po případě společným nákladem, nikoliv však zřizování nové komunikace přes cizí pozemek. Odporovalo by také předpisu § 2, kdyby zřizována býti měla cesta nezbytná k docílení kratšího spojení nežli jest dosavadní. Na tom nemůže měniti ničeho ta okolnost, že dle potvrzení okresní správy politické nebylo povoleno následkem zamoření obce slintavkou a kulhavkou od 18. července do 24. prosince 1920 s hovčzími potahy do sousedních obcí jezdit, poněvadž i tato nehoda jest jen přechodná a nebyla důvodem žádosti za zřízení cesty nezbytné, podané již dne 29. června 1920.

Čís. 998.

Nejen jednotliví společníci, nýbrž i komanditní společnost jako taková má právo navrhnouti prozatimní opatření na ochranu majetku společnosti proti dispozicím bývalého společníka, jenž není více oprávněn, by s jménem tím nakládal.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1921, R I 366 21.)

Komanditní společnost jako taková i její jednotliví společníci domáhali se prozatimního opatření, by k zajištění nároku na vyloučení Josefa S-a ze společnosti bylo tomuto zakázáno s jménem společnosti jakkoliv nakládati. Soud prvního stádu prozatimní opatření povolil, rekursní soud zamítl návrh, pokud byl podán komanditní společností jako takovou. Důvody: Odpurce navrhovatelů uplatňuje jednak, že se nedostává navrhující komanditní společnosti legitimace k podání návrhu, poněvadž nárok na vyloučení společníka mohou uplatňovati pouze společníci, nikoliv však společnost sama, jednak, že navrhující společnost, činíc návrh na povolení prozatimního opatření, nebyla při tom řádně zastoupena, poněvadž osoby, návrh učinivší, jsou sice do rejstříku obchodního zapsány, zápis ten však že vzhledem k tomu, že je brán stížností v odpor, není dosud právoplatným. Pokud se týče prvního důvodu rekursního, dlužno souhlasiti s náhledem stěžovatelovým, že komanditní společnost k podání návrhu oprávněna není. Ve směru tomto dlužno předeslati, že základem prozatimního opatření je nárok na vyloučení stěžovatele ze společnosti. Nárok takový, jak jasně vidno z ustanovení čl. 170 čís. 2 a čl. 128 obch.